

Prenumerata wynosi:

we Lwowie:
miesięcznie 2 korony; — za dwu-
miesięczną dostawę do domu dopłaca się
80 halerczy;

na prowincji:

	z jednorazową przesyłką	z dwurazową przesyłką
rocznie	30 K — h	38 K — h
kwartalnie	7 50	9 —
miesięcznie	2 50	3 —

W Niemczech miesięcznie 3 M. 50 fen.
W innych krajach miesięcznie 4 Fr.

Epitafium Redakcja nie sworaca.

Adres { „Dziennik Polski” — Lwów,
plac Marjański 1. 7.
Telefonu Nr. 171.

Wydanie poranne.

Dziennik Polski

wychodzi 2 razy dziennie.

Ogłoszenia:

Za jeden wiersz petitowy albo jego
miejsce 20 halerczy.
Za jeden wiersz petitowy w rubryce
Nadesłane 40 halerczy.
Drobne ogłoszenia po 3 halercze na
słowo. Najmniejsze ogłoszenie
30 halerczy.
Doniesienia o ślubach, zaręczynach
i inne prywatne komunikaty po
Kronice za jeden wiersz petitowy
60 halerczy.

Numer pojedynczy:

	we Lwowie	na prowincji
poranny	3 halercze	5 halerczy
wieczorny	8 halerczy	10 halerczy

Delegacje wspólne.

(Telegramy „Dziennika Polskiego”).

Budapeszt 8 maja.

Exposé hr. Gołuchowskiego.

Z wygłoszonego wczoraj exposé hr. Gołuchowskiego, przytoczę jeszcze ustęp, dotyczący sprawy ugody austro-węgierskiej. Tylko półtora roku — rzekł minister — dzieli nas od wygaśnięcia traktatów handlowych. Rokowania co do ich odnowienia natrafiają na trudności, które jednak przy dobrej woli powinny być pokonane, a porozumienie osiągnięte. Naturalnie musi zapanować do pewnego stopnia umiarkowanie i wyrozumiałość w traktowaniu pewnych interesów państwowych bez poświęcenia rzeczywiste żywotnych interesów. Co się nas tyczy, to dopiero oparciu o zgodę obu połów monarchji będziemy mogli silnie wobec zagranicy wystąpić. Trwając w oporze, już a priori byłibyśmy słabsi. (Słuchajcie! Słuchajcie!)

Zdaje mi się być dosyć jasnym, że każda strona musi ponieść ofiarę na rzecz porozumienia, że przede wszystkim sojusznicy muszą starać się o wzajemne porozumienie, by uniknąć stanu beztraktatowego i o ile możliwości połączyć ekonomiczne stosunki z politycznymi. Również jasnym jest, że, jeżeli nie chcemy narazić się na szkody niekorzystnej sytuacji i ewentualne zapłacenie kosztów, to musimy bezwarunkowo starać się o to, byśmy oparciu na wspólności obu połów państwa, skutecznie mogli bronić wzajemnych interesów. Dojście do skutku ekonomicznej ugody Austrii z Węgrami jest nieodzowne.

Moi panowie! Pozwólcie, że tu wyrażę nadzieję, a nawet pewność, iż usiłowania nasze odniosą skutek i dokonamy spiesznie dzieła państwotwórczej koncentracji.

Po ministrze hr. Gołuchowskim zabrał głos del. Kramarz.

Mowa p. Kramarza.

Mowca twierdzi, iż mimo zapewnień ministra, podstawy zagranicznej polityki teraz inaczej się zarysowały, właśnie dlatego mowca sądzi, że skąpym okrzykiem „brawo”, którymi powitano zapowiedź ministra o odnowieniu trójprzymierza, nie warto nawet przeciwstawić zwykłego parlamentarnego „oho”, ponieważ ta strasznie ważna, polityczna enuncjacja nie warta ani „brawa”, ani okrzyku „oho”. Do tego sposobu zapatrywania, który już dawniej był stronictwu mowcy właściwy, musi przyjść każdy nieuprzedzony, który czytał mowę niemieckiego kanclerza Buelowa z 8 stycznia br. o znaczeniu trójprzymierza. Można się w istocie spodziewać, że obecnie znaczenie trójprzymierza się zmniejszy.

Mowca zapytuje ministra, czy mocarstwa, należące do trójprzymierza, skłonne by były do opublikowania tekstu sojuszu, a przy tej sposobności prosi zarazem ministra o wyjaśnienie niepojętego i niespodziewanego toastu niemieckiego ambasadora we Wiedniu, który najoczywiej chciał zatrzeć przykre wrażenie mowy Buelowa. Ambasador mówił o nierozważnym sojuszu między Austro-Węgrami a Niemcami i mimowoli nasuwa się pytanie, czy nie jest to może raczej licentia „toastica”, bo przecież o sojuszu, odbierającym państwu po wszystkie czasy swobodę ruchu i krępującym je na całą przyszłość, musiałaby także wiedzieć coś reprezentacja ludów i ona musiałaby być zapytana. Kancelarje gabinetowe same nie są upoważnione do zawierania takich układów.

Wdzięcznym jest natomiast mowca ministrowi za ciepłe słowa, w jakich mówił minister o porozumieniu z Rosją.

Mowca kończy życzeniem, aby zagraniczna polityka, — mianowicie stosunek do Niemiec a więc i trójprzymierze — mogła być osądzona z tego punktu widzenia, z którego patrzył także hr. Buelow, gdy mówił: „Musimy utrzymać Niemcy i nadal tak silne, aby, jak teraz nasza przyjaźń jest dla każdego cenną, tak nasza nieprzyjaźń nie była dla nikogo obojętną.” To odnosiło się równie dobrze do Austrii, ale prowadzi także do konkluzji, że także dla nas trójprzymierze nie jest więcej absolutną koniecznością.

Mowa p. Kozłowskiego.

Del. Kozłowski wita użyte przez hr. Gołuchowskiego na wstępie mowy słowo „wzajemność” i wyraża życzenie, aby przymierza i traktaty handlowe, które Austrija ma zawrzeć, w większym niż dotąd stopniu opierały się na wzajemności, gdyż takie tylko związki i traktaty wychodzą na dobre państwu i mogą być trwale utrzymane, które nie pozostają w sprzeczności z odpowiedzialnymi czynnikami opinii publicznej i które dają pełną rękojmię tego, że opierają się na podstawie rzeczywistego uznania całkowitej równorzędności naszej monarchji.

(Austria a trójprzymierze).

Mowca podnieść musi, iż właśnie trójprzymierze nie zawsze odpowiadało równorzędności. W chwili jego zawarcia Austrii nie groziło z żadnej strony niebezpieczeństwo, Niemcy natomiast musiały przeciwdziałać francuskiej polityce odwetu, a później wybrykom złośliwej opinii publicznej w Rosji. Mowca przemilczałby był o tym fakcie, gdyby niemiecki kanclerz rzeszy nie był kładł nacisku na to, że trójprzymierze nie jest dla Niemiec bynajmniej absolutną koniecznością, a więc według jego zdania powinno mieć dla nas większą wartość, niż dla Niemiec. Dla mowcy jest niespodzianką, że delegat Kramarz i kanclerz Rzeszy wyrażają jedno i to samo zapatrywanie. Jeżeli pomiędzy wierszami mowy kanclerza należy czytać „fait-toi rare, on s'aimera”, to my jesteśmy w znaczniejszej mierze uprawnieni do wygłoszenia tego zdania i mamy bardziej prawo zapatrywać się na trójprzymierze chłodno.

Mowca zaznacza, że minister spraw zagranicznych mówił tylko o zaletach trójprzymierza, otóż mowca uzupełnia ten zbyt różowy obraz podkreśleniem niektórych ciemnych konturów. Przypomina zawarty z Rosją za plecami Austrii układ wzajemnego zabezpieczenia, który trwał od roku 1884 do 1890 i tak powiada:

Chociaż — według znanego *bon mot* niemieckiego kanclerza — nie może to zamącić zgody w małżeństwie, jeżeli jedna strona także z innym, aniżeli z małżonkiem, tańczy ekstraturę, to jednak układy, których ostrze skierowane jest przeciw jednemu ze sprzymierzonych, nie dadzą się pogodzić z brzmieniem i duchem traktatów przymierza.

Mowca wskazuje na to, że trójprzymierze uchodziło w ostatnich dziesiątkach lat za część składową austriackiego systemu pokojowego i za takie też tylko uważali je także Polacy, chociaż zgadzali się na nie z ciężkim sercem, zaparciem się i usuwaniem na plan drugi uprawnionych narodowych uczuć.

Za naruszenie poczucia prawnego i za zarządzenia rządu pruskiego mowca nie chce bynajmniej czynić odpowiedzialnym całego ludu niemieckiego, albowiem i w Niemczech nie brak

ludzi, którzy dają wyraz swemu oburzeniu z powodu owych zarządzeń.

(Zamianie postanowień traktatu prusko-Niemcy).

Mowca zaznacza, że sprzeciwia się to interesom Niemiec, jeżeli ktoś przez niezgodne z duchem traktatu wykonywanie warunków sojuszu dyskredytuje ów sojusz w Austrii. Niemcy, które w innych częściach świata przyjęły na siebie ważne zadania, są w znacznie większej mierze interesowane w trójprzymierzu niż Austro-Węgry. Z tego też powodu Niemcy, których akcja jest różnorodną, nie powinny pogarszać swojego położenia w Europie i nie odstręczać sobie swoich sprzymierzeńców.

(Pruskie szykany pocztowe).

Mowca na podstawie dowodów, przedłożonych w komisji, przytacza liczne usterki pod względem wykonywania konwencji pocztowej, wskazuje na naruszenie tajemnicy listowej przy listach, które rzekomo nie mogły być doręczone adresatom, oraz na długie kwarantany, jakie muszą przechodzić listy i dzienniki w biurze tłumaczeń, wreszcie tak powiada:

Wszystkie te szykany są tak małostkowe, że można je przypisać zachłanności podrzędnych urzędników, gdyby ocenienie ich w związku z polityką narodową Niemiec wobec Polaków — polityką, która w kraju ojczystym mowcy wielkie wywołała oburzenie — nie doprowadzało w sposób niezbity do tego wniosku, że ma się tu do czynienia z dobrze obmyślaną, a skierowaną przeciw poddanym polskiej narodowości w naszej monarchji akcją rządu pruskiego. Tego rodzaju szykany nie powinny zachodzić we wielkiem mocarstwie i nie można na to zezwolić, aby dopuszczano się ich wobec innego wielkiego mocarstwa.

(O wolność przenoszenia się).

W dalszym ciągu mowca omawia naruszenie międzynarodowego prawa o wolności przenoszenia się z miejsca na miejsce i wykazuje na podstawie licznych wypadków, oraz przemówień posłów w pruskiej izbie deputowanych i parlamencie niemieckim, gdzie zachodzą rzeczywiście wypadki zbiorowych wydalania z Niemiec.

(Niemiecka taryfa celna).

Mowca poddaje w dalszym ciągu surowej krytyce, a to ze względu na interesy austriackie, niemiecką taryfę celną, i wyraża zdziwienie, jak można uważać tę taryfę za podstawę do traktatów taryfowych z Niemcami.

(Konwencja weterynaryjna).

Mowca przypomina, że konwencja weterynaryjna była dotychczas martwą literą i że dopiero w ostatniej chwili zezwolono, wskutek podrożeń mięsa w Niemczech, na dowóz wołów z Austrii; natomiast dowóz nirogacizny dotychczas jest zabroniony, co w naszym bilansie handlowym wykazuje w niektórych latach stratę przeszło 100 milionów koron.

(Polacy a Boersy).

Odpowiadając na wywody del. Sylwestra, który przemawiał po p. Kramarzu, zaznacza mowca, że Polacy, którzy tylekroć walczyli za własną, a także i za innych ludów wolność, żywią gorące sympatje dla ludu, który tyle poniósł ofiar w walce o swoją wolność i niepodległość. Polacy wszakże nie zapominają, że Wielka Brytania była i jest naturalnym sprzymierzeńcem naszego państwa od czasu wypadków króla Ludwika XIV. My także nie zapominamy, że w nieszczęściu nie brakło Polakom objawów sympatji ze strony Anglii.

Mowca mniema, że pragnąć należy godziwego pokoju w interesie obu stron walczących

i wyraża radość, że pod względem rozwoju idei pokojowej w Anglii zaznacza się wyraźnie pewien postęp.

(O polityce wschodniej).

Przechodząc do polityki wschodniej, wyraża mowca zadowolenie, że ani Austro-Węgry, ani żadne inne państwo nie dąży do rozszerzenia swoich terytoriów. Jest rzeczą pożądaną, aby cele polityki wschodniej mogły być osiągnięte na drodze pokojowej, a do nich zaliczyć należy niezawisłość ludów bałkańskich i utrzymanie supremacji Turcji, lecz równocześnie także zabezpieczenie ludności chrześcijańskiej przed prześladowaniami władz, a niemniej wzmocnienie ochrony prawa, oraz reformy administracyjne w Turcji.

Mowca kładzie nacisk na te reformy, do których powinna dać się nakłonić Turcja w dobrze zrozumianym własnym interesie, one to bowiem mogłyby ją zabezpieczyć przed mieszaniem się obcych państw do jej spraw wewnętrznych.

Mowca jest przekonany, że minister spraw zagranicznych bacznie czuwać będzie nad tem, aby utrzymać polityczną powagę Austrii na Wschodzie i nie pozwolić na obniżenie jej wpływów. Mowca jest pewny, że gdyby miało nastąpić wzmocnienie sfery obcych wpływów na niekorzyść Austro-Węgier lub wbrew ich woli, minister zastosowałby w odpowiednim czasie takie środki, jakie uznałby za najstosowniejsze.

Mowca ma to głębokie przekonanie, że minister tem łatwiej i szczęśliwiej przeprowadzi na polu reprezentacji dyplomatycznej swoje zadania, im silniejsze będą mieli do niego zaufanie Polacy.

Polacy będą głosowali za budżetem ministerstwa spraw zagranicznych w tem przypuszczeniu, że minister zapewni państwu w przyszłości na polu politycznym i ekonomicznym większy urok i starać się będzie o sprawiedliwe wykonywanie traktatów. (Oklaski).

Dyskusja szczegółowa.

W dyskusji szczegółowej nad poszczególnymi pozycjami budżetu ministerstwa spraw wewnętrznych, przy tytule „zarząd centralny“ zabral głos p. Kozłowski i prosił ministra, aby konsulatorem polecił zajmować się więcej sprawami rolnictwa. Następnie protestuje przeciw temu, jakoby był niedokładnie poinformowany, jak twierdzi hr. Gołuchowski w odpowiedzi na jego mowę — o wydaleniach z Prus, bo mowca opiera się nie na doniesieniach dzienników, ale zaczerpnął faktów z obrad sejmu pruskiego.

Rokowania ugodowe.

(Tel. Dz. Polskiego).

Budapeszt 9 maja. *Pester Lloyd* umieszcza bardzo ostry artykuł przeciw prezydentowi ministrów drowi Koerberowi i powiada, że widocznie dr. Koerber umyślnie wywołał taką sytuację, aby mógł pięknie umrzeć. Prezydent ministrów dr. Koerber wie, że Węgrów nie trzeba bardzo prosić, ażeby zerwał wspólność celną.

Wiedeń 9 maja. Prezydent gabinetu dr. Koerber przedłożył na wczorajszej radzie gabinetowej rezultat swych rokowań z p. Szellem. O uchwale, jaką rada w tej sprawie poweźmie, zawiadomi p. Koerber osobiście p. Szella. W utorowaniu drogi do porozumienia wielce jest pomocnym drowi Koerberowi członek izby panów p. Chlumecky.

Dyskusja polska w sejmie pruskim.

(Telegr. „Dzien. Pol.“)

Berlin 9 maja. W dalszym ciągu onegdajszego posiedzenia izby deputowanych sejmu pruskiego, przemawiał po ministrze Hammersteinie poseł Sorsch (z centrum); powiada, że można być zadowolonym z tego, iż we właściwym miejscu wyrażono ubolewanie z powodu rozwiązania zgromadzenia w Rybniku i zapewniono zarządzenie temu na przyszłość. Co właściwie minister chciał powiedzieć w dalszych swoich wywodach, jest niejasne, w każdym razie byłoby najwłaściwiej, aby rząd nie zawsze spoglądał na sprawy śląskie przez pryzmat wielkopolskiej agitacji.

Posel Mizerski wywodzi, że odróżnianie prywatnego prawa o zgromadzeniach od publicznego jest rażąco sprzecznym z ustawami.

Posel Limburg-Stirum (konserwatysta) wskazuje na to, że rząd jest w trudnym położeniu wskutek wielkopolskiej agitacji; rządowi musi się przeto pozostawić wolną rękę, przede wszystkim atoli należy zaczekać na rozstrzygnięcie najwyższego trybunału administracyjnego.

P. Dasbach (centrum) zarzuca rządowi, że w sprawach polskich dawał często wyjaśnienia, które później okazały się mylne. Mowca domaga się ścisłych i dokładnych zarządzeń, aby podwładne organy nie mogły więcej popelniać usterek w prawie o zgromadzeniach.

P. Zedlitz wzywa rząd, aby ani na chwilę nie stał się chwiejnym w obronie niemieckości. Zarzut, jakoby wyjaśnienia rządu często były nietrafne, jest niesłuszny, a można go raczej zastosować do Polaków i do ataków skierowanych przeciw podwładnym organom.

P. Sattler (narod-liber.) protestuje również przeciw zarzutowi Dasbacha. — Na tem dyskusję nad interpelacją p. Faltina ukończono.

W izbie panów.

Berlin 9 maja. W izbie panów sejmu pruskiego podczas obrad nad budżetem ministerstwa wyznał i oświadczył, uskarżał się książę Radziwiłł na to, że w szkołach prowincyj wschodnich zupełnie się ignoruje duchowe życie polskich dzieci. Wypaczone pojmowanie, jakoby było niebezpieczeństwem dla państwa, gdyby młodzież zajmowała się historją i literaturą polską, doprowadziło do znanych, ubolewających wypadków, które niedawno temu cały świat poruszyły.

Minister oświaty Studt odpowiada na to, że szkoły ludowe w ziemiach polskich dopiero pruska administracja naukowa założyła; dopóki w tych ziemiach Polacy rządili, nie było tam żadnych szkół ludowych. Minister ubolewa, że polska agitacja obejmuje wszystkie sfery. Obecnie powstał jeszcze fundusz wrześniński, którego przeznaczeniem jest przygotować polską sprawę narodową na wielkie święto zemsty i odpadnięcia od Prus.

Niestety, nawet wpływowi ludzie znaleźli się w komitecie zarządzającym tym funduszem. Tak wykolejone postępowanie może do tego tylko prowadzić, aby także w serca uczniów szkół ludowych wszczepić truciznę oporu przeciw wszystkiemu, co niemieckie. Nauka języka polskiego w gimnazjach musiała zresztą być inaczej urządzona. Nikt nie broni polskim gimnazjastom zajmowania się pielęgnowaniem polskiego języka, atoli musi się rozwinąć wielką ostrożność, jak to wykazały procesy o tajne stowarzyszenia.

Stowarzyszenia polskich studentów dlatego tylko rozwiązano, ponieważ uprawiały one polską agitację. Wobec twierdzenia ks. Radziwiłła, że wrześnińskie zajęcia zrobiły zagranicą niemiłe wrażenie, oświadcza minister, że nie owe zajęcia to sprawiły, lecz agitacja polska, narodowa, której powiodło się ująć sobie w niewłaściwy sposób opinię całego cywilizowanego świata.

Minister spodziewa się, że z czasem uda się także zagranicą dopomódz prawdzie do zwycięstwa. Stwierdzono sądownie, że organy rządowe kierowały się jak największą łagodnością (!), tembardziej musi w osłupienie wprowadzić ta niezwykła śmiałość, z jaką narodowa polska agitacja naprzód postępuje i w prasie przedstawia nauczycieli jako winowajców. Postawa Polaków stąd pochodzi, że przynależność do Prus uważają za zło konieczne. Wobec tego musi zarząd naukowy strzedz interesów państwa i starać się, aby kulturalne zadania szkół ludowych były spełnione.

DEPESZE

telegraficzne i telefoniczne.

Rada kolejowa.

Wiedeń 9 maja. Tegoroczna sesja państwowej rady kolejowej odbędzie się 5 i 6 czerwca.

Wystawa koni.

Wiedeń 9 maja. Dnia 24 b. m. otwartą tu zostanie doroczna wystawa koni, połączona ze specjalną wystawą przemysłową i sportową.

Powstanie w Chinach.

Londyn 9 maja. Do *Standardu* donoszą z Tientsinu, że powstanie w promincji Czili przybiera coraz większe rozmiary. Powstańcy napadają na kościoły i na misjonarzy. Liczba ich ma wynosić 40.000 i są dobrze uzbrojeni. Wojskom Joanszikaja nie udało się stłumić powstańców. Mieszkańcy drogimi podarkami usiłują pozyskać ich laski dla siebie.

Biskup Favier otrzymał od misjonarzy wiadomość, iż w niepokojach w Czili bierze udział 10.000 dobrze uzbrojonych ludzi.

Choroba królowej Wilhelminy.

Loo 9 maja. Wydany wczoraj biuletyn o stanie zdrowia królowej Wilhelminy opiewa: Gorączka nie podwyższyła się; noc spędziła królowa spokojnie; ogólny stan zadowalający.

Zakaz wywozu koni.

Petersburg 9 maja. Carski ukaz zakazuje wywozu koni z gubernji bessarabskiej, wolińskiej, kijowskiej, jekaterynosławskiej, podolskiej, poltawskiej, chersońskiej.

Grecja a Kreta.

Paryż 9 maja. Agencja Havasa donosi z Aten: Z okazji imienin króla greckiego wszyscy burmistrzowie z Krety wystosowali telegramy gratulacyjne, w których wyrażają życzenie, aby Kreta połączona została z Grecją.

Wojna.

Londyn 9 maja. Lord Kitchener donosi pod datą wczorajszą: Jeden z pociągów pancernych, dążący z Pretorji do Peterburga, wykoleił się, przy czem zginął 1 porucznik i 10 żołnierzy.

Londyn 9 maja. Lord Kitchener donosi, iż straty Boerów w ostatnich dniach wynosiły 10 ludzi zabitych, 221 wziętych do niewoli. Pod Peterburgiem zabito jednego Boera, a 34 wzięto do niewoli.

Nowy zakaz sultański.

Stambuł 9 maja. Sultana wydał irade, zakazujące tureckim urzędnikom państwowym składać wizyty i odwiedzać domy chrześcijańskie. Również nie wolno im brać udziału w zgromadzeniach publicznych. Celem tego rozkazu jest, przeszkodzenie temu, by tak urzędnicy, jak i oficerowie, obcując z chrześcijanami, nie zapoznawali się z ideami europejskimi, szczególnie na polu polityki.

Aresztowanie marynarzy amerykańskich.

Tryjeść 9 maja. Aresztowano tu czterech marynarzy ze statku amerykańskiego Chicago, którzy popiwszy się, w jednej z kawiarni połamali s'oly i krzesła, oraz porozbijali lustra. Po złożeniu kaucji, na odszkodowanie kawiarni, wypuszczono ich na wolność.

Wiedeń 9 maja. Odbłyło się tu zgromadzenie Wszechniemców z obozu Schoeuerera, którzy swemu wodzowi wyrazili jednogłośnie votum zaufania i pochwalili jego postępowania wobec Wolfa.

Wiedeń 9 maja. Prezydent wiedeńskiej izby handlowej p. Mauthner, miaouwany został baronem.

Wiedeń 9 maja. W interesie tych wojskowych, którzy jako kaucję małżeńską, złożyli winkulowane akcje kolei Karola Ludwika, przedłużyło ministerstwo hazardu termin do zgłoszenia konwersji akcji, do dnia 20 maja rb.

Berlin 9 maja. Parlament niemiecki odroczył obrady do 3 czerwca.

Królewiec 9 maja. *Hartungsche-Ztg.* donosi, iż wrok wydany w sprawie zamordowania rotmistrza Krosigka, a uwalniającego od oskarżenia Martena i Hickla, uzyskał już moc prawną, gdyż komendant korpusu Goltz nie żądał rewizji procesu.

P. Stapiński wśród żydów.

Gorzkiemi łzami zapłakaliby chłopci powiatu krośnieńskiego, gdyby im slyszec dano to, co ich wybraniec onegdaj wieczorem wygłosił na zgromadzeniu wyborców żydowskich, zwołanem do wielkiej sali hotelu „Belle vue“.

A mówił im wówczas, gdy się ubiegał o sejmowy mandat z krośnieńskiej ziemi: „Jam brat wasz, jam kość z kości i krew z krwi waszej, jam syn chłopski, znam waszą biedę, wiem co was ugniata, rzecznikiem waszym będę, obrońcą będę, — życie, pracę, dla was poświęcę!“. I chłopów chwycił za serce, proste, poczciwe, chłopskie serce, co nie zna obludy. I szli chłopci za nim i postawili na swoim. Stapiński został ich posłem na sejm krajowy.

Nie minęło 6 miesięcy, a wybraniec kro-

śnieńskich chłopów ubiegać się począł o mandat stolicy kraju do wiedeńskiego parlamentu. „Im jeden Städtchen andere Mädchen“, więc w ką, jak lachman zużyty, rzucilesz panie posle swoją chlebską politykę i chlebską skórę swoją, wyparlesz się publicznie swojego chlebskiego pochodzenia, które ci mandat sejmowy zdobyło, zapomnialesz o haczowskich chłopach, wśród których się urodzilesz i wzroslesz, wyparlesz się rodzonaego ojca, który az do ostatnich chwil swego życia uprawiał w pocie czola tę świętą naszą ziemię, twierdzilesz, że jesteś synem mieszczańina przemysłowca, zdeptałes lud, który cię na swoich barkach wyniósł nad poziom! — Panie Stapiński, jak się postępowanie takie nazywa?

Zgromadzeniu wyborców żydowskich w wielkiej sali hotelu Bellevue, przewodniczył ludowiec w. m. p. Filip Schleicher, wiceprezes komitetu przedwyborczego stronnictwa ludowego we Lwowie. Sekretarzowali ludowcy w. m. Mund i Schleyen.

P. Stapiński, który pierwszy głos zabrał, powołał się na swoją działalność polityczną i ucwonił, że ci, co układali rzeszowski program ludowców w r. 1895 dobro żydów mieli na oku. Opozycja chrześcijańska przeciw żydom, jest nieszczyściem kraju, żydzi są także częścią ludu, stronnictwo ludowe walczy o dobro całego ludu i dąży do tego, by zawiadnąć włóściaństwem całego kraju.

Twierdzą, że on, Stapiński i cały obóz ludowy są „żydowskimi pacholkami“, to nieprawda, gdyż ludowcy nie robią żadnej różnicy między żydem a chłopem. Większość żydów mieszkających na wsi jest biedniejszą niż chłopci, gdyż żydzi więcej zaledwie raz na tydzień jedzą, bogatsi zaś żydzi, wyzyskują tak samo chłopów, jak i żydów od siebie biedniejszych.

Każdy żyd skrzywdzony przez chłopca lub przez pana, znajdzie w nim obrońcę. Ludowcy mają nadzieję, że przy pomocy żydów zdobędą wpływ nad całym włóściaństwem w Galicji. Cały kredyt w kraju leży w ręku szlachty i kahalów, ludowcy przy pomocy żydów muszą ująć ster krajowych instytucji finansowych, a wówczas dopiero podniesie się dobrobyt żydowskiej ludności. Skoro zostanie posłem, poświęci się organizacji żydów postępowych. Znacnie mnie, kończył p. Stapiński, jestem uczniem Lewakowskiego i Rewakowicza a o ich uczuciach względem żydów wątpić nie można, takim też jak oni na zawsze pozostanę.

P. Schleyen, ludowiec w. m., upewnia swoich współwyznawców, że stronnictwo ludowe jedynie dba prawdziwie o interes żydostwa, że Stapiński nie jest antysemitą tak jak Głabiński, który jest członkiem lwowskiej Czytelnicy katolickiej (okrzyki: hańba!), nie żąda szkoły wyznaniowej, nie żąda oddzielenia ludu chrześcijańskiego od żydowskiego (Brawo!). „Stronnictwo ludowców dało niejednokrotnie wyraz swemu filosemityzmowi“, (Burzliwe oklaski) trzeba mu więc pokazać, że potrafimy być wdzięczni za to, a dowiedziemy tego, wybierając posłem Stapińskiego.

P. Moos podnosi wśród burzliwych oklasków zgromadzenia, że tylko ludowcy idą z żydami na przebój i prosi o głosy dla p. Stapińskiego.

Burza oklasków towarzyszy wstąpieniu na estradę p. Diamanda, który, słuszność przyznać każe, przemawiał najgłośniej. Zastrzegł się w pierwszym rzędzie, że wyjątkowo nie jest ludowcem, ale socjalnym demokratą. W długim przemówieniu krytykował działalność Koła polskiego i żydowskich, zasiadających w niem posłów, których wzrost odsądził od czci i wiary, piętnując ich jako największych antysemitów. Każdy członek Koła, jest — zdaniem p. Diamanda — „zdeprawowanym indywiduum“, żydzi zaś, tylko skrajnie postępowych hasel słuchać winni. Ludowcy są partją skrajnie postępową, ergo, kandydata ich, p. Stapińskiego poparą żydzi. (Burza oklasków.)

P. Chiger, ludowiec w. m. czyni wniosek, by zgromadzenie uchwaliło, że kandydatem lwowskich żydów jest p. Stapiński.

Uchwalono.

Ostatni, zabrał głos pan kandydat i to, co teraz ust jego wstąpiło, wprost urąga już wszystkim. czegośmy się spodziewali. „Kochani panowie i łaskawi obywatele — mówił — jeżeli będę posłem, będę nim z waszej woli, nie bez was, ale wszystko z wami będę robił, nie moje, ale wasze plany przeprowadzać będę, przyrzekam uroczyście, że będę sługą waszym, wasze życzenia, będą dla mnie rozkazem i wszelkich dołożę starań, by dla was, lepszą wywalczył przyszłość.

Mowcę nagrodzilo za to zgromadzenie huraganem braw i oklasków...

Oto wierny, suchy przebieg zgromadzenia i treść mów. Pół biedy byłoby jeszcze gdyby p. Stapiński mówił w ten sposób do wyborców chrześcijan, smutnem jest natomiast, że w ten sposób przemawia on do żydów, dla których wyłącznie zgromadzenie to, afiszami w hebrajskim języku zwolane zostało. Przed 6 zaledwie miesiącami, p. Stapiński glosił chłopom krośnieńskim, że dla nich życie i karierę poświęca, że dla nich do zgonu pracować pragnie, dziś, dla mandatu, lwowskim żydom wiernie jak pies służyć przysięga...

Audytoryum p. Stapińskiego, krzycało wczoraj „hańba!“

Panie Stapiński, czy pan w duszy swej nie czujesz, do kogo ów okrzyk „hańba“ się odnosi, czy nie zadrgała w piersi twojej serdeczna jaka struwa, czy nie stanął ci wówczas przed oczyma obraz starej twej matki, chłopci, chrześcijanki, która spaliłaby się ze wstydu, gdyby wiedziała jakim stał się ten, któremu dała życie?

Czy będziesz miał teraz jeszcze odwagę przyjechać kiedy do Haczowa i spojrzeć w oczy swej matce — panie Stapiński!

Burzliwe zgromadzenie.

Dalsze obrady akcjonariuszy „Galicyjskiego Banku kredytowego w likwidacji“ rozpoczęły się onegdaj o godz. trzy kwadrans na 5-tą, ponownym protestem p. Wielowiejskiego, przeciw legalności przydzium i prawomocności zgromadzenia. Zebranie to sprawiało wogóle wrażenie oryginalne, właściwie bowiem oprócz przewodniczącego dr. Bauera i dwóch opozycjonistów p. Schütza i Wielowiejskiego, reszta zgromadzenia sprawiała wrażenie, jak gdyby martwego morza, po którym pływają lodzie. Czy byli to właściwi akcjonariusze banku zagrożeni utratę majątku, czy też tak zwani „sztromani“, którym polecono grać rolę milionerów nie wiemy. Ale ta apatia kilkunastu ludzi ziewających w chwilach, kiedy rozgrywały się losy setek rodzin, dawała wiele do myślenia. Dyskusję rzeczową rozpoczął p. Schütz, żądając wyjaśnienia dlaczego aktywa oszacowano tylko na 1,700.000 koron. Mowca słyszał, że weksle przyjęto tylko w stosunku 50 proc., akcje browarniane 65 proc., a conto corrente zamiast 800.000 obrachowano na 60.000. Tak samo realności. Mowca prosi przede wszystkim o wybór komisji. „Zbadajmy, co mamy i za co sprzedajemy“. Zapytuje przytem przewodniczącego, czy cyfry, które wymienił są prawdziwe. Dyrektor Zakrzewski oświadcza, iż w tym kierunku odpowiedzi dać nie może, natomiast oznajmia, że likwidatorowie tylko w interesie Galic. Banku kredytow. pragną zakończyć likwidację, aby oszczędzić opłacania przez ten bank corocznie 24.000 koron tytułem remuneracji dla Gal. Banku dla handlu i przemysłu.

P. Schütz porusza dalszy punkt wniosku, dotyczący zaspokojenia pretensyj Gal. Banku dla handlu i przemysłu, jaką wykazuje bilans z dniem 31 grudnia 1901 r. Bilansu tego komitet dotychczas nie przedłożył. Mowca twierdzi przeto, że jest tu mowa o kocie w worku i żąda, iżby przede wszystkim przedłożono bilans, aby zgromadzenie wiedziało, jakie pretensje odstępuje.

P. Wielowiejski stwierdza, iż dyrektor przyznał, że sam komitet likwidacyjny nie zna w tej chwili efektu pretensyj Galic. Banku dla handlu i przemysłu, albowiem nie zna bilansu. Zwraca przytem uwagę, że nawet na każde posiedzenie rady nadzorczej Galic. Banku dla handlu i przemysłu przedkładane bywają zamknięcia rachunkowe... Na to, przewodniczący, uważając te słowa za odbieganie od rzeczy, grozi mowcy odebraniem głosu.

Dalszą dyskusję wywołała kwestja, z jakiego

powodu tracisz część z najdalszych ewentualnych nadwyżek ma być zarachowaną na rzecz ks. Władysława Sapięhy, skoro w pierwotnym układzie pierwszeństwo miał ks. Eustachy Sanguszko.

Dr. Buresz wyjaśnił, iż ks. Sanguszko zgodził się na to, aby odnośną nadwyżkę oddano ks. Sapięze.

Opozycjoniści, nie dając za wygraną, poruszyli kwestję zabezpieczenia pretensyj Gal. Banku dla handlu i przemysłu, proponowaną na podstawie bilansu z 31 grudnia 1901 r. i zażądali przedłożenia tego bilansu w tym celu, iżby zgromadzenie wiedziało, jaką jest ta pretensja i co odstępuje. Na to jednak odpowiedział przewodniczący, że bilans nie jest gotowy. Znowu tedy rozpoczęła się długa dyskusja na temat, ażali w chwili, kiedy walne zgromadzenie ma decydować o bycie towarzystwa, akcjonariusze mają prawo znać bilans instytucji, którą żegnają, lub nie mają tego prawa.

P. Antoni Bogdanowicz oświadcza, że bez bilansu o losach towarzystwa decydować nie będzie.

Przewodniczący o godzinie 7-mej przerywa posiedzenie na kwadrans. Po przerwie wśród ogólnego znużenia toczyła się jeszcze przez trzy kwadransy pogadanka pomiędzy pp. drem Zakrzewskim, Schützem, Wielowiejskim i drem Bureszem na temat rentowności terenów naftowych w Boryslawiu, przychem dr. Buresz w obronie wiedeńskiego zakładu kredytowego wcale skutecznie przekonał p. Schütza o wartości głębokiego wiercenia i osmnastu procentach korzyści, jakie z tej operacji otrzymać może komitet likwidacyjny.

O godzinie 8-mej, w drodze kompromisu, odroczył przewodniczący dalsze obrady do piątku godz. 4 popołudniu.

KRONIKA.

Lwów 9 maja.

Stan powietrza. Godzina 12 — południe: Ciężota + 12° R. Pochmurno.

Djaruzs lwowski. Piątek 9 maja. Koncert muzyki wojskowej w parku Kilińskiego. Początek o godzinie 5 1/2, popołudniu. Teatr miejski: „Piękna z Nowego Jorku“, operetka. Początek o godzinie 7 wieczorem.

Kalendarz. Piątek (9): Grzegorza Naz. Bożerada bl. — (26): Wasylija. Wschód słońca o godzinie 4 minut 35, zachód o godzinie 7 minut 19.

Stan powietrza: Godzina 6 rano: Ciężota + 5° R. Deszcz.

Wiadomości osobiste. Wiceprezydent Tow. dziennikarzy polskich, p. Michał Chyliński, redaktor „Czasu“, bawi we Lwowie, dokąd przybył na posiedzenie wydziału.

Mianowania. Namiestnik zamianował w etacie lwowskiej dyrekcji policji kancelistę policyjnego Wiktora Fastuachta, oficjalem policyjnym, a wachmistrza żandarmerji Tadeusza Tulasiewiczza, kancelistą policyjnym.

Z Towarzystwa muzycznego. Z powodu niedyspozycji tenora, śpiewającego partję solową p. dra Czernego, wykonanie IX symfonji Beethovena dozna odwołki, tak, że III koncert nadzwyczajny Towarzystwa muzycznego, który miał się odbyć w niedzielę 11 maja przy współudziale orkiestry teatralnej i Towarzystwa śpiewackiego „Lutnia“, odbędzie się w terminie później oznaczonym.

Nadanie stypendjum. Namiestnik nadał oprócznie stypendjum z fundacji Przemyskiej, w kwocie rocznych 240 koron, Stanisławowi Pilchowi, uczniowi VI kl. gimn. w Przemyśle.

Towarzystwo tatrzańskie uchwaliło rozpiścić bezwzględnie konkurs na plany i kosztorysy schroniska przy Morskiem Oku, z terminem do końca września br.

Szczepienie ochronne ospy odbywać się będzie w szpitalu św. Zofji każdego wtorku i piątku bezpłatnie od godziny 4 — 5 popołudniu.

Szczepić można każde dziecko, które ukończyło 6 miesięcy życia i jest zupełnie zdrowe

Dr. Merczyński.

Małoletni komunista-nokownik. Dwaj bracia Zacharscy, kupili sobie w cukierni za 10 halerzy „okruszków“ i jedli ja ze smakiem. W tem, przystąpił do nich jakiś ich rówieśnik i zażądał, by

